

Colofon

REDACTIE:
Sjaak Monster
Harm Noordhof

KANTOOR EN REDACTIEADRES:
Callistolaan 15, 3318 JA Dordrecht
Tel. 078-6175476 / 078-6559237

E-MAIL:
info@proromi.nl

WEBSITE:
www.proromi.nl
www.prorrroma.org

BANKREKENING:
44.39.25.798

t.n.v. Stichting ProRomi Nederland
S. Vestdijkerf 134,
3315 CV Dordrecht
K.v.K. Dordrecht, nr. 41122228
BIC: ABNANL2A
IBAN: NL17ABNA0443925798

BESTUURSLEDEN:
J. Klomp, H.I. Ambacht
(voorzitter)
J.W. Hogeweg, Houten
(vice-voorzitter/secretaris)
P.G.F. Vel Tromp, Dordrecht
(penningmeester)
M. van Straalen, Alblasterdam
J. Hertsberg, Dordrecht

PUBLICITEIT EN VOORLICHTING:
M. Branderhorst, J. Klomp,
J. van Meeuwen, W. Moen,
H. Noordhof en C. Vliegen

VERTAALWERK:
B. Barbulescu, D. Bohm,

GRAFISCHE VORMGEVING:
De Hoop Grafisch Centrum

Stichting ProRomi Nederland is door de belastingdienst aangemerkt als 'Algemeen Nut Beogende Instelling'. Dat betekent dat giften aan ProRomi Nederland aftrekbaar zijn van het belastbaar inkomen. Het ANBI nummer van ProRomi Nederland is 17551.

Geeft gij hun te eten

ProRoma-team deelt voedsel uit op het Roma-getto Pata-Rat

"En toen Hij uit het schip ging, zag Hij een grote schare, en Hij werd met ontferming over hen bewogen en genas hun zieken. Bij het vallen van de avond kwamen de discipelen tot Hem en zeiden: De plaats (hier) is eenzaam en de tijd is reeds verstreken; zend dan de scharen weg, dan kunnen zij naar de dorpen gaan om spijzen voor zich te kopen. Maar Jezus zeide tot hen: Zij behoeven niet weg te gaan, geeft gij hun te eten" (Matteus 14:14-16).

De meesten van ons zullen dit Bijbelgedeelte kennen. De Here Jezus is met ontferming bewogen over de schare, Hij geneest hun zieken en Hij wil ze niet wegzenden zonder gegeten te hebben. De Here Jezus vraagt zijn discipelen zelfs om het onmogelijke te doen, de mensenmassa van vele duizenden te eten geven. Wij kennen ook het antwoord van de discipelen. "Zij zeiden dan tot Hem: Wij hebben hier niets dan vijf broden en twee vissen" (vers 17). En toch, met deze vijf broden en twee vissen voedde de Here Jezus ongeveer vijfduizend mannen, vrouwen en kinderen niet meegerekend (vers 21). En er bleef zelfs ruim over: "En zij aten allen en werden verzadigd en zij raapten het overschot der brokken op, twaalf manden vol" (vers 20,21).

Als Stichting ProRomi Nederland en Fundatia ProRroma voelen we ons vaak als 'met slechts vijf broden en twee vissen om uit te delen'. Wij ervaren de aanranding van de Here om hen te eten te geven. De honger in de Roma-getto's en dorpen waar wij werken is echter omvangrijker dan wij kunnen voeden en de nood groter dan wij ooit zelf kunnen oplossen. Wat een zegen om te ervaren dat de Here ons steeds te hulp komt als wij bereid zijn om te doen wat wij kunnen doen. Hij vermeerdert wat wij geven en vult aan wat wij tekort komen.

Twee giftgevers uit Nederland gaven onlangs genoeg geld voor voedselpakketten voor al de bewoners van het Roma-getto Pata-Rat in Cluj-Napoca. In totaal werden

Bidt u met ons mee?

- Dank God voor de aandacht die er in de media is voor de Roma
- Bid dat de internationale aandacht voor de Roma positieve uitwerking zal hebben voor deze bevolkingsgroep
- Bid voor spoedige, adequate praktische en geestelijke hulp
- Bid voor de kinderen die tot 15 september vakantie hebben
- Bid voor de werkers; br. Sjaak Monster, br. Bert en zr. Margriet Looij, br. Frank en zr. Rita Stout, pastor Caba en de onderwijzeressen van de scholen

De honger in de Roma-getto's en dorpen waar wij werken is omvangrijker dan wij kunnen voeden en de nood groter dan wij ooit zelf kunnen oplossen

er in de maand juni 150 voedselpakketten door onze werkers uitgedeeld. Deze bestonden uit meel, macaroni, suiker, olie, mais en meel. De pakketten zijn met veel dankbaarheid ontvangen.

Namens de bewoners van Pata-Rat en ProRomi en Pro-Roma dan ook heel hartelijk bedankt!

Sjaak Monster

U kunt ons helpen!

Wellicht bent u niet zelf in staat om eten te komen uitdelen of een huisje te bouwen op één van onze ProRroma-projecten. Toch kunt u ons enorm helpen! Het werk van ProRomi en ProRroma groeit. De komende maanden zullen er, zoals het er nu uitziet, grote investeringen worden gedaan in de aankoop van een stuk grond op het Roma-kamp Pata-Rat (Cluj-Napoca) en de start van de bouw van de tweede fase van de ProRroma-basisschool in Tinca.

Daarnaast zullen een aantal kleinere noodzakelijke uitgaven betaald moeten worden zoals:

- Aanschaf en installatie van een CV ketel voor de ProRroma-kleuterschool in Tinca (€ 3.000,00)
 - Aankoop van een stuk grond bij de ProRromascholen in Tinca (€ 1.430,00)
 - Schoolmaterialen voor de beide ProRroma-scholen in Tinca / studiejaar 2011-2012 (€ 6.000,00)
- Helpt u ons? U kunt gebruik maken van de bijgevoegde acceptgiro.

Pro Romi

Voor hulp aan Roma-zigeuners in Roemenië

PROROMI NIEUWSBRIEF | JAARGANG 12 | NR. 3 | JULI 2011

Internationale vertegenwoordigers inspecteren Pata-Rat

Bert Looij toont de leefomstandigheden op Pata-Rat

Op 10 juni jl. bezocht een internationale delegatie de Roma-getto's Pata-Rat en Cantonului-straat om te zien en te horen hoe het ervoor staat met de leefomstandigheden in deze Roma-gemeenschappen. De delegatie bestond uit leden van internationale organisaties, leden van het Europees Parlement, vertegenwoordigers van lokale Roma-organisaties en vertegenwoordigers van de VN.

Als eerste bezocht de delegatie de sociale woningen waar de bewoners van de Coastei-straat op 17 december 2010 naar toe werden gedeporteerd, gelegen tussen de zogenaamde 'Dallas barakken'. Op een spandoek aan één van de woningen staat te lezen: "Apostu's (burgemeester van Cluj) vernietigingskamp". De delegatie inspecteerde ook de woningen op Cantonului-straat. Vervolgens werd Pata-Rat bezocht, waar Bert Looij (leider van het ProRroma-team) een oud en een nieuw huisje liet zien. Tenslotte werd een bezoek gebracht aan de ProRroma-kleuterschool, opnieuw voorzien van uitleg van Bert Looij. Nadat men de huizen van Roma in Pata-Rat en Cantonului-straat had bezocht verzamelde men zich voor een gesprek in een locatie naast het kamp. Hier vond een korte discussie plaats. Vooral de afgevaardigde van de gemeente kreeg er flink van langs. Hij claimde dat er geen geld was voor een project. Iemand antwoordde dat

SJAAK MONSTER
Directeur Stichting ProRomi Nederland

Ontvang ook onze digitale nieuwsbrief!

Vervolg op pagina 2

U kunt zich aanmelden met het kaartje in deze nieuwsbrief of via info@proromi.nl

Vervolg voorpagina

er wel geld was voor een feestweek in Cluj. De leider van Cantonului-sstraat zei tegen de mensen van Coastei-sstraat: *“wij zitten al tien jaar op dezelfde plek, met jullie gebeurt hetzelfde”*. Iemand van Coastei-sstraat merkte op: *“We willen geen projecten, we willen geen kleding, geen voedsel, we willen terug naar de stad”*. Het werd de burgemeester kwalijk genomen dat hij niet aanwezig was. Door vertegenwoordigers van de internationale delegatie en enkele Roma werden tijdens dit gesprek onder andere de volgende opmerkingen gemaakt:

Delegatie op weg naar de ProRroma-kleuterschool (gebouw links boven)

Alexandros Tsolakis (vertegenwoordiger van de Europese Commissie): *“Het een understatement om te zeggen dat dit een onacceptabele situatie in Europa is. We hoeven geen commentaar meer te geven na het zien van de gemeenschappen hier. Het heeft geen zin terug te kijken naar het verleden, de toekomst opent zich. Het is tijd voor een strategie voor Roma-inclusie. De Raad (van Europa) kan een verandering brengen. Cluj is een voorbeeld van wat we moeten vermijden. We moeten de maximale hulp brengen”*.

Tsolakis verklaarde tijdens het bezoek dat hij situaties zoals deze overal in Europa heeft gezien. Anderzijds zei hij dat situaties als op Pata-Rat en Condonului-sstraat onacceptabel zijn in Europa. In zijn ogen moeten alle mensen verhuisd worden terug in de stad, een project dat zo'n tien jaar kan duren. Tsolakis was optimistisch in termen van het vinden van oplossingen voor de Roma, die in de buurt van de stortplaats wonen. *“Wat we gezien hebben, is duidelijk, maar ik wil niet praten over het verleden, vandaag moeten we zien wat we morgen kunnen doen en de toekomst is veelbelovend voor de Roma.”*

Yesim Oruc (directeur van het United Nations Development Program Romania): *“We hebben een sociaal gemeenschaps-inclusieprogramma nodig. Deze dingen gebeuren niet in één nacht, ze moeten gepland worden. We hopen op een beter plan, dat beter gemonitord wordt”*.

Fotis Filipous (Amnesty International, International Secretary, London): *“Wat er in Cluj gebeurt is, is een goed voorbeeld van wat vermeden moet worden. Het gaat over de mensenrechten. Segregatie en discriminatie zijn verboden in de Europese Unie, en impliciet in Roemenië. We hebben een workshop gegeven in Ghana, waar we voorbeelden uit Roemenië presenteerden. De mensen waren geschokt, dat zulke dingen mogelijk zijn in Europa. Het gaat in tegen internationaal recht. Wat we hier zien is het tegenovergestelde van internationaal recht”*.

Isabela Mahalache (Deputy Director European Roma Rights Centre, Budapest): *“Het is duidelijk dat hier schendingen hebben plaatsgevonden. Zelfs de minimale standaard van huisvesting is niet gerespecteerd. Er is geen po-*

litieke wil. We hebben een historische mogelijkheid. Nooit eerder waren zoveel verschillende niveaus betrokken bij een oplossing. De start moet gemaakt worden door de lokale autoriteiten, dan zullen de anderen met hun expertise volgen. De oplossing moet werk, huisvesting en het recht om naar school te gaan bevatten. De EU geeft de mogelijkheid voor een programma voor huisvesting, om huizen te creëren en scholing te promoten, dit is fundamenteel voor iedereen”.

Vasile Guble (Romani Criss): *“De Roemeense wetgeving is niet in overeenstemming met het internationaal recht. Gedwongen uithuiszettingen vinden in heel Roemenië plaats. Mensen worden verhuisd van de stad naar plaatsen met giftige grond. Zonder goede wetgeving hebben fondsen geen zin. Dit geld kan zo gebruikt worden voor segregatie”*.

Cristian Tsuli (Rom van Cantonului-sstraat): *“Wij wonen tien jaar op Condonului-sstraat, waarvan de eerste drie jaar zonder water en elektriciteit. De lokale autoriteiten doen niets voor Roma. We kunnen onszelf beter opsluiten in onze containers en ze in brand steken”*. (Dit laatste was zo schokkend voor de vertaalster, dat ze het vertaalde met: *“Vanwege de wanhoop komen extreme gedachten in hem op”*).

Bert Looij (ProRroma Roemenië): *“Ik zal niet beginnen met de problemen op te noemen. Laten we vandaag starten om iets te doen, meer dan alleen praten. Ik ga door, zonder de lokale autoriteit, misschien is het illegaal, maar ik ga door. Pers, help ons door geen stomme ideeën over zigeuners te geven.”* Bert kwam met twee voorbeelden over hoe Roma anderen helpen; hoe mensen uit Pata-Rat een zwerver in de stad wat gaven en hoe na de tsunami de Roma van Pata-Rat geld inzamelden voor het getroffen gebied.

Tot zover enkele citaten van de sprekers De grote vraag is nu of dit internationale bezoek enig effect zal hebben op het gemeentebestuur in Cluj? Dit lijkt helaas nog niet het geval, want opnieuw wordt een hele Roma-

wijk bedreigd met gedwongen verhuizingen.

Cluj kent een lange geschiedenis van gedwongen verhuizingen. Tien jaar geleden plaatste het gemeentebestuur een aantal Roma-gezinnen naast de spoorlijnen, aan de rand van Cluj, aan de straat Cantonului. De eerste jaren moesten deze Roma het zonder water en elektriciteit stellen, maar door de jaren heen hebben de Roma gevochten voor verbetering van hun situatie. Er is nu water, elektriciteit en constant worden de krotjes door de Roma opgeknapt en verbeterd. Maar nu zien de Roma hun toekomst opnieuw met angst tegemoet: dezelfde gemeente die hen naar de rand van de stad heeft verplaatst, wil hen nu weer verhuizen. Waarheen weet niemand. Vijfhonderd meter verderop kijken de Roma van Coastei-sstraat en Pata-Rat angstig om zich heen. *“Waar willen ze de Roma van Cantonului heen verhuizen?”* *“Willen ze hen bij ons plaatsen?”* vraagt een bewoner van Coastei zich af. Het gebied direct naast de vuilnisbelt is al overbevolkt met Roma, die onder zeer slechte condities proberen te overleven. Naast een verzamelpunt van afval lijkt dit voor de gemeente ook een dumpplaats van Roma te worden. Is er dan niets geleerd van de gedwongen verhuizing van de zigeuners van Coastei vorig jaar? *“Dit is een perfect voorbeeld van een situatie die vermeden moet worden.”* zei Alexandros Tsolakis van de Europese Commissie. Maar wie staat op om dit tegen te houden? Zelfs aan de rand van de stad, ingebouwd tussen het spoor en op loopafstand van de vuilnisbelt, lijken de Roma van Cantonului niet zeker van hun bestaan.

Sjaak Monster, Directeur Stichting ProRomi Nederland

Film-team CHE Filmde op de ProRroma-projecten

Van 13 tot 17 juni maakten vier derdejaars studenten Journalistiek van de Christelijke Hogeschool Ede opnamen op de ProRroma-projecten in Roemenië. Hun doel; vastleggen wat ProRromi en ProRroma in Roemenië doen en wat de kracht is van het ProRroma-concept. Hieronder leest u een korte weergave van hun ervaringen.

Film-team wordt verwelkomd door Roma-kinderen in Hetea

We reden vanuit Cluj naar de vuilnisbelt die aan de rand gelegen is. Naarmate de kilometers zich strekten verpauperde het landschap dat onze autoruiten langs trok steeds meer. Uiteindelijk kwamen we aan in Pata-Rat. Het Roma-dorp waar onze derde draaidag zich af zou spelen. Toen ik uit de auto stapte werd ik meteen gegrepen door een allesverzorgende geur.

Een beetje misselijk keek ik om me heen en zag dat het 'stapje erger' zoals Bert Looij de overgang van Tinca naar Pata-Rat noemde, voor mij wel heel veel erger was. Overal troep. Vliegen. Huisjes opgetrokken uit wat doeken en wat planken. Grappig was dat sommige mensen er toch nog wat van hadden proberen te maken door een bloempotje te zetten achter iets dat al niet eens meer een raam te noemen is. We konden prachtige shots draaien. Shots die de situatie daar wel kunnen schetsen wanneer woorden ons eigenlijk tekort schieten. De kinderen waren vies, de huisjes klein. De paar huisjes die ProRroma gebouwd heeft zien er nog wel aardig uit, maar echt om vrolijk van te worden is het nog steeds niet. We interviewden een vrouw die in een huisje woonde ter grootte van mijn studentenkamer. Ze vertelde dat ze daar met zestien mensen sliep. Heel open en eerlijk vertelde ze ons dat ze haar brood probeerde te verdienen door de vuilnisbelt op te gaan en daar dingen te zoeken die geld opleveren. Voor haar kinderen bouwde ze dan een soort hutje van karton, of ze liet ze achter in een oude auto. Af en toe liet ze haar werk op de vuilnisbelt dan even voor wat het was om bij haar kinderen te gaan kijken.

Bert stelde voor om ons de vuilnisbelt te laten zien. We mochten echter niet filmen, omdat de Roma zich daar te erg schamen voor de manier waarop ze hun geld verdienen. Terwijl we de lange weg afliepen doemde een steeds groter wordende berg vuil voor ons op. Eenmaal dichterbij gekomen zagen we dat er varkens midden op de vuilnisbelt stonden en dat er ook mensen als varkens tussen het vuil zaten te wroeten. We beklommen de enorme berg afval. Op de top staakte een Roma-jongetje even zijn werk om Mat-

thias vol bewondering te vragen of deze drie Nederlandse dames alle drie zijn vrouw waren. We stonden in een onwerkelijke situatie midden op een vuilnisbelt. Als een vuilniswagen zijn lading loosde, doken de mensen erop als eksters op een berg zilver. We liepen verder, terwijl we af en toe wegzakten in het afval. Midden op de berg kwamen we in een soort vuilniswervelwind terecht. De vieze plastic zakjes vlogen ons om de oren, volgens Hanna was het 'bag-attack'. Misselijk daalden we de berg weer af. Daar sprak een vrouw Bert aan. Ze vertelde met een droevig gezicht dat haar man haar soms mishandelde, maar meteen daarna klaarde haar gezicht weer op want er was een baby geboren en wij moesten komen kijken. We gingen de tent met het pasgeboren wonderdje binnen. Stikheer was het. Maar het kind was een 'droppie'. Daar lag ze dan in een klein hutje op de vuilnisbelt, drie dagen oud. Nog niet beseffend dat ze haar jeugd in mensonterende omstandigheden zal doorbrengen en misschien op 13-, 14- of 15-jarige leeftijd al getrouwd zal zijn en zelf kinderen zal krijgen, waardoor ook haar toekomst in duigen valt.

Midden op de vuilnisbelt zaten zowel mensen als varkens tussen het vuil te wroeten

Nadat Bert voor het kindje gebeden had, keerden we terug naar het dorp. Daar aangekomen was het alweer een stuk drukker en we moesten haast maken met onze laatste opnames. Matthias en Bert gingen even water halen zodat we de hitte zouden overleven dus Hanna, Clasina en ik waren eventjes alleen. Morgen Hetea. Het is nog maar afwachten of we daar mogen filmen want er schijnen behoorlijke spanningen in het dorp te zijn. We gaan het meemaken.

Clasina van Galen, Hanna Vroegindeweij, Matthias Koopmans, Rianne van Vuren

De vuilnisbelt op Pata-Rat. Tussen het vuil wonen Roma